

Suvestinė redakcija nuo 2016-08-04 iki 2018-06-30

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [108-4120](#), i. k. 106301MISAK00D1-444

Nauja redakcija nuo 2016-08-04:

Nr. [D1-525](#), 2016-08-02, paskelbta TAR 2016-08-03, i. k. 2016-21261

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL NAUDINGŲJŲ IŠKASENŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO KONTROLĖS
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2006 m. spalio 3 d. Nr. D1-444
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 6 straipsnio 5 dalies 17 punktu ir Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi,

T v i r t i n u Naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolės tvarkos aprašą (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2006 m. spalio 3 d. įsakymu Nr. D1-444
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2016 m. rugpjūčio 2 d. įsakymo Nr. D1-525
redakcija)

**NAUDINGŲJŲ IŠKASENŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO KONTROLĖS TVARKOS
APRAŠAS****I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja atvirais kasiniais (karjeriais, durpių gavybos laukais) eksploatuojamų naudingųjų iškasenų (žvyro, smėlio, molio, klinties, dolomito, opokos, gipso, kreidos mergelio, durpių, sapropelio ir durpių) išteklių, kurių naudojimui reikalingas leidimas naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmės, naudojimo kontrolės tvarką.

2. Mažųjų karjerų įrengimas, naudojimas ir rekultivavimas kontroliuojamas vadovaujantis Naudingųjų iškasenų, esančių žemės savininkų ar naudotojų žemės sklypuose, naudojimo savo ūkio reikmėms tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. D1-140/3D-141 „Dėl Naudingųjų iškasenų, esančių žemės savininkų ar naudotojų žemės sklypuose, naudojimo savo ūkio reikmėms tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Grunto išteklių naudojimas kontroliuojamas vadovaujantis Grunto geologinio tyrimo ir grunto išteklių naudojimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. D1-451 „Dėl Grunto geologinio tyrimo ir grunto išteklių naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4. Gintaro išteklių geologinio tyrimo ir naudojimo darbų priežiūra ir kontrolė vykdoma vadovaujantis Gintaro išteklių geologinio tyrimo (žvalgybos) ir naudojimo (gavybos) darbų priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. D1-286 „Dėl Gintaro išteklių geologinio tyrimo (žvalgybos) ir naudojimo (gavybos) darbų priežiūros ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme.

**II SKYRIUS
IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO KONTROLĖ**

6. Naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolę vykdo Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai (toliau – departamentas) ir Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

7. Departamentas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdamas aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. D1-145 „Dėl Ūkio subjektų veiklos planinių ir neplaninių patikrinimų, vykdamas aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, reikalavimų aprašo patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 327 „Dėl Kontroliuojamų objektų tikrinimo dažnumo nustatymo regionų aplinkos apsaugos departamentuose tvarkos“ pripažinimo netekusiu galios“, ir šiuo Tvarkos aprašu, ne rečiau kaip kartą per metus tikrina kiekvieną naudojamą naudingųjų iškasenų telkinį (telkinio dalį).

Naudingųjų iškasenų karjeruose, kuriuose metinė gavybos apimtis neviršija 5 tūkst. kub. m., toks patikrinimas atliekamas ne rečiau kaip kas 3 metus.

8. Departamento pareigūnai tikrina:

8.1. žemės sklypo naudojimą įteisinančius dokumentus;

8.2. žemės sklypo riboženklių buvimą ir jų vietų atitiktį markšeiderinio plano duomenims;

8.3. informacinių stendų prie įvažiavimų į karjerą (durpyną) būklę. Informaciniame stende turi būti nurodytas naudotojo pavadinimas, buveinė, kontaktinis telefonas ir telkinio (kasybos sklypo) pavadinimas;

8.4. naudingųjų iškasenų išteklių apsaugos nuo grobstymo, taršos buitinėmis ir kitomis atliekomis priemonių įgyvendinimą (rakinamų įvažiavimo kelių užtvarų įrengimą, šalutinių privažiavimo prie karjero kelių panaikinimą aptveriant ar kt.);

8.5. derlingojo (humusinio) dirvožemio sluoksnio apsaugos priemonių įgyvendinimą:

8.5.1. nuėmimą prieš pradedant eksploatuoti naudingąją iškaseną, išskyrus atvejus, kai jo storis nesiekia 10 cm;

8.5.2. sąvartų suformavimą atskirai nuo dangos uolienų ir pirminio žaliavos perdirbimo atliekų sąvartų;

8.5.3. derlingojo dirvožemio sluoksnio panaudojimą, kai karjerą rekultivuojant į vandens telkinį arba kitais atvejais susidaro jo perteklius, kuris gali būti išvežtas žemės rekultivavimui į kitus objektus;

8.6. kasybos atliekų susidarymo ir jų panaudojimo atitiktis žemės gelmių naudojimo plano sprendiniams;

8.7. išeksploatuotų plotų rekultivavimo darbų apimtis ir būklę;

8.8. Mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinį gruntą deklaracijos pateikimą Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

9. Lietuvos geologijos tarnybos atliekamos naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolės funkcijos:

9.1. vadovaudamasi Leidimų naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes bei leidimų tirti žemės gelmes turėtojų veiklos patikrinimų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2009 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 1-07 „Dėl Leidimų naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes bei leidimų tirti žemės gelmes turėtojų veiklos patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, naudingųjų iškasenų naudojimo vietose tikrina:

9.1.1. privalomos geologinės, markšeiderinės, projektinės ir normatyvinės dokumentacijos, nurodytos teisės aktuose, reglamentuojančiuose naudingųjų iškasenų naudojimą, buvimą;

9.1.2. telkinio (telkinio dalies) eksploatacijos atitiktį žemės gelmių naudojimo plano sprendiniams ir kasybos darbų sistemos elementų parametrų atitiktį, pateiktiems žemės gelmių naudojimo plane;

9.2. kontroliuoja išteklių naudojimo sutartyje nustatytų sąlygų vykdymą;

9.3. kontroliuoja telkinių markšeiderinių planų atitiktį Markšeiderinių darbų atlikimo kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniuose laikinosiems taisyklėms, patvirtintoms Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2003 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. 1-01 „Dėl Markšeiderinių darbų atlikimo kietųjų naudingųjų iškasenų telkiniuose laikinųjų taisyklių patvirtinimo“;

9.4. analizuoja statistines kasybos ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2000 m. rugpjūčio 23 d. įsakymu Nr. 23 „Dėl Žinybinių statistinių ataskaitų tvirtinimo“, ir markšeiderinių planų duomenis, kontroliuoja naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo apskaitą ir išteklių naudojimo limitus (kai jie nustatyti).

III SKYRIUS ORGANIZACINĖS PRIEMONĖS

10. Departamentas:

10.1. vadovaudamasis Leidimų naudoti žemės gelmių išteklius (išskyrus angliavandenilius) ir ertmės išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 11 d. nutarimu Nr. 198 „Dėl Leidimų naudoti žemės gelmių išteklius (išskyrus angliavandenilius) ir ertmės išdavimo taisyklių patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“, teikia pasiūlymus Lietuvos geologijos tarnybai dėl jos išduoto leidimo naudoti žemės gelminių išteklius ir ertmės galiojimo sustabdymo ir panaikinimo;

10.2. Lietuvos geologijos tarnybos prašymu, teikia informaciją apie atlikto patikrinimo rezultatus (patikrinimo akto, privalomojo nurodymo ir kt. kopijas);

10.3. teikia Aplinkos apsaugos agentūros teritoriniams padaliniams išvadą dėl naudotojų prašymų panaikinti žemės gelmių išteklių naudojimo leidimus, užtikrindami gavybos metu pažeistų žemių rekultivavimą ir liekančių neiškastų išteklių apsaugos nuo grobstymo, teršimo buitinėmis atliekomis priemonių (įvažiavimo kelių panaikinimą, iškasant griovius, supilant pylimus ar kt.) įgyvendinimą;

10.4. Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-239 „Dėl Kasybos pramonės atliekų tvarkymo“, nustatyta tvarka teikia Lietuvos geologijos tarnybai duomenis ir informaciją apie kasybos atliekų įrenginių būklę ir juose sukauptų kasybos atliekų kieki.

11. Lietuvos geologijos tarnyba:

11.1. skelbia planinių patikrinimų grafiką Lietuvos geologijos tarnybos internetinėje svetainėje ir elektroninėje aplinkos apsaugos kontrolės informacinėje sistemoje (AAKIS);

11.2. inicijuoja bendrus patikrinimus su departamento atstovais ir bendrų patikrinimų laiką derina prieš planinių patikrinimų plano tvirtinimą;

11.3. tuo atveju, kai vykdomuose patikrinimuose nedalyvauja departamento atstovai, raštu arba elektroniniu paštu informuoja atitinkamo regiono departamentą apie atlikto patikrinimo rezultatus;

11.4. informuoja departamentą apie leidimų naudoti naudingųjų iškasenų išteklius išdavimą, galiojimo sustabdymą ar panaikinimą;

11.5. raštu informuoja departamentą apie priimtus sprendimus dėl naudingųjų iškasenų telkinių ar jų dalių išbraukimo iš Žemės gelmių registro;

11.6. departamento prašymu, pagal kompetenciją teikia metodinę pagalbą žemės gelmių išteklių naudojimo ir apsaugos klausimais;

11.7. teikia Aplinkos ministerijai duomenis apie Lietuvos geologijos tarnybos atliktą naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolę ir metinį naudingųjų iškasenų gavybos kieki.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-525](#), 2016-08-02, paskelbta TAR 2016-08-03, i. k. 2016-21261

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-525](#), 2016-08-02, paskelbta TAR 2016-08-03, i. k. 2016-21261

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. D1-444 „Dėl Atvirais kasiniais eksploatuojamų naudingųjų iškasenų išteklių naudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo